

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 7 nr 4. December 2016

Rugbyn tog Claes till Paralympics

SIDORNA 6-8

A woman with brown hair tied back, wearing a black t-shirt with 'interk...' visible, is smiling. She is holding a stack of papers. The background shows a construction site with a damaged wall and debris.

Vuxenlärning vägen till jobb för Rebecca

SIDORNA 10-11

Var fjärde skyddsombud
hindras i sitt uppdrag **SIDORNA 4-5**

Facket
motarbetas
i Rumänien

SIDORNA 14-15

”Ta fajten för
ordning och
och reda”

SIDAN 3

Väst

BYGGNADS

Foto: Jesper Carlsson

Situationen för byggare i Rumänien en varningsklocka. I Rumänien har arbetsgivarna en enorm makt och facket motarbetas på flera sätt. Facket får inte ens förhandla.

Inget av det vi har kan tas för givet

På sidorna 14–15 kan ni läsa om Jesper Carlssons resa till Rumänien där han fick träffa byggfacket och besöka en arbetsplats. I Rumänien får facket vare sig förhandla eller komma in på arbetsplatserna. Snittlönen för en byggare är runt 3 000 svenska kronor och a-kassan i det närmsta obefintlig.

För Jesper Carlsson, som är avtalsansvarig på Byggnads Väst, blev resan en påminnelse om hur långt den fackliga kampen nått i Sverige. Men också hur

lätt det vi tar för givet kan ryckas ifrån oss.

–Jag får känslan att vi i Sverige är ganska nöjda med det vi har, men försämringar är egentligen bara en avtalsrörelse bort.

Nästa år är det avtalsrörelse igen. Ta chansen att vara med och påverka. Den fackliga kampen har ingen målgång. Mejla oss dina tankar och förslag på tycktillvast@byggnads.se

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år

Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Redaktör: Johanna Lundström

(text & foto om ej annat anges)

010-601 14 39,

johanna.lundstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté: Linnéa Ellström,

Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr,

Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael

Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödélius

Tryck: Exakta Print AB

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09

Medlemsservice: 010-601 14 14

vast@byggnads.se

byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1

413 04 GÖTEBORG

Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr

504 37 BORÅS

Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergsringen 104

302 55 HALMSTAD

Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vän 3)

541 28 Skövde

Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center

Lasarettsvägen 9

461 52 TROLLHÄTTAN

Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd–torsd 8–12, 13–16, fred 8–12

(8–12 även dag före "röd dag"/afton)

Obs! Skövde Må–to 9–12, 13–15,

fred 9–12

Har du svårt att komma dessa tider?

Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd–torsd: 8–12, 13–16

Fred: 8–12, 13–15

(Medlemsservice 9–12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00

E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter

Månd–fred: 9–11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9–11

Omprövning eller överklagan

Månd–fred: 9–11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,

FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,

930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns Rebecca Nielsen som är plattsättare från Borås. Läs mer henne på sidorna 10–11.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Ta fajten för ordning och reda!

Att få komma hem. Det måste vara viktigast för alla som går till sitt arbete. Men jag hör idag att allt fler av våra medlemmar är oroliga för att gå till sitt arbete. De är rädda för att skada sig eller dö på sin arbetsplats. Vad beror detta på?

Ja, inte beror det på att regler och förordningarna är otillräckliga, för de vi har på den svenska arbetsmarknaden är bra. Problemet är att få dem att fungera på en arbetsmarknad som handlar om att tjäna så mycket pengar som möjligt på kort tid.

Det görs bland annat genom att åsidosätta arbetsmiljön. Fackliga företrädare och ombudsmän vittnar varje dag om hur det ser ut på arbetsplatserna.

Vi ser stora arbetsplatser där organisationen är direkt dålig, med många underentreprenörer där leden blir långa och svåra att överblicka. Tyvärr ser det ut så på de flesta stora arbetsplatserna i regionen.

Vi ser också hur oseriösa underentreprenörer försöker kringgå lagar och avtal på alla möjliga vis. Dessa företag finns överallt i samhället, även där vi bygger vägar och anläggningar för våra skattepengar.

Ett exempel är den avsiktsförklaring vi har tillsammans med Borås Energi när det gäller byggnationen på Sobacken. Här är ett stort internationellt företag huvudentreprenör som i sin tur använder en känd byggare som sedan anlitar enmansföretag från Östeuropa. Varför, kan vän av ordning fråga sig. Med den röriga situation som infinner sig dessa arbetsplatser förstår jag att arbetare är oroliga för sin hälsa.

” Oseriösa företag finns överallt. Även där vi bygger med våra skattepengar

Vad krävs då för att skapa säkrare arbetsplatser med ordning och reda? Vi har en svår sits med en minoritetsregering som inte kan få igenom de skarpa förslag som krävs för att vi ska kunna behålla och utveckla den svenska modellen.

De borgerliga partierna och SD har ingått en ohelig allians och blockerar alla förslag som skulle kunna ge den ordning och reda vi behöver för att skapa trygga arbetsplatser.

För att få det politiska stöd vi behöver måste vi se till att det socialdemokratiska partiet i större utsträckning arbetar med våra frågor. Lyckas det kommer vi ha en majoritetsregering 2018 som står bakom den arbetande befolkningen och där den blåbruna röran till opposition är minimerad. Vi behöver styra om våra resurser och fokusera på dessa områden.

Vi behöver arbeta fram skarpare och tydligare skrivningar i våra avtal. Det kommer bli kämpigt på grund av arbetsgivarnas ovilja att ta ansvar. För att klara det behöver vi bli ännu starkare, stoltare och tryggare.

Det blir vi genom fler medlemmar – det är det enda som kan få arbetsgivarna att arbeta för ordning och reda, där en bra arbetsmiljö är en självklarhet.

Min uppmaning till dig är att prata med de som finns på din arbetsplats och fråga om hur ni vill ha arbetsplatsen. Skriv sedan era tankar och funderingar, förslag är också välkomna i ett mejl som ni skickar till tycktillvast@byggnads.se.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Vill se mer samverkan. Conny Jervhäll, regionalt skyddsombud på Byggnads Väst efterlyser större förståelse från arbetsgivarna när det gäller skyddsombudsuppdraget. Här träffar han Christer Bergstrand, skyddsombud på Jålab.

Skyddsombud har ett utsatt uppdrag

Att vara skyddsombud är en utsatt position och många hindras i sitt uppdrag. Det visar en ny LO-kartläggning.

– Arbetsgivarna måste förstå att arbetsmiljöarbete handlar om samverkan, inte om att sätta dit nån, säger Byggnads Västs ombudsman Conny Jervhäll.

Var fjärde av Byggnads skyddsombud hindras i sitt uppdrag, tio procent har trakasserats och fyra procent har ho-

tats eller utsatts för våld.

Den dystra bilden framkommer i en ny enkätundersökning som gjorts med skyddsombud i LO-anslutna fackförbund.

– Det är värre än vad vi trodde. När så många skyddsombud trakasseras eller utsätts för hot och våld handlar det inte längre bara om nonchalans och okunskap från arbetsgivarens sida. Då vill de tysta skyddsombuden, säger Berit Müllerström, andre vice ordförande för LO, i ett pressmeddelande.

Ett uppmärksammat fall i våras var när ett skyddsombud på bygget av Mall of Scandinavia i Stockholm fick sluta efter att ha larmat om att arbetsmiljön var farlig.

Och även om majoriteten av skyddsombud inte hindras så kan oron ändå finnas i bakhuvudet, vilket påverkar hur långt de vågar driva arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen.

– Vissa känner nog en rädsla för att bli bestraffade på ett eller annat sätt om

FAKTA: LO-RAPPORTEN

Undersökningen mejlades till skyddsombud i alla LO-förbund och 545 av Byggnads skyddsombud svarade. Var fjärde av Byggnads skyddsombud hindras i sitt uppdrag, tio procent har trakasserats och fyra procent har hotats eller utsatts för våld.

Inom hela LO hade i snitt en tredjedel av alla skyddsombud inom LO hindras i sitt uppdrag,

tolv procent fått utstå trakasserier och sex procent hotats eller utsatts för våld.

LO menar att trakasserier mot skyddsombuden dels handlar om gamla militära och kyrkliga strukturer om att leda och fördela arbete som fortfarande existerar, men också används som ett sätt att "skrämma löntagaren till att stum stå med mössan i handen och be om arbete".

de utför sitt uppdrag, säger Byggnads Västs ombudsman Conny Jervhäll.

Christer Bergstrand som är skyddsombud på Jålab känner igen sig i Conny Jervhälls beskrivning.

- Det är inte alltid man vågar göra en kraftig åtgärd av rädsla för att bli obehaglig, säger han.

Conny Jervhäll efterlyser större förståelse från arbetsgivaren om vad skyddsombudets uppdrag faktiskt innebär.

- Det handlar inte om att sätta dit någon, utan om att medverka till att det blir en så bra arbetsmiljö som möjligt.

LO skriver i sin rapport om skyddsombudens utsatthet att "enda lösningen är att facket stärker sin närvaro på arbetsplatsen, sätter sig i respekt och fostrar okunniga och fientliga

arbetsledningar. Det måste ske både på arbetsplatsen och genom samverkan med arbetsgivarnas organisationer".

Byggnads jobbar intensivt med att stärka skyddsombudets roll på arbetsplatsen och skapa en bra arbetsmiljö.

Inför arbetsmiljöveckan i oktober blev alla skyddsombud inbjudna till en träff för att få information om de checklistor för damm, asbest och farliga kemikalier som användes under veckan.

Men som skyddsombud ställs man också inför andra utmaningar, som att få arbetsmiljöarbetet att fungera i praktiken då arbetsplatserna ställer till stora utmaningar, inte minst vid renoveringar. Ett tydligt exempel på detta är när vi besöker skyddsombudets Christer Bergstrands arbetsplats Sannaskolan i Göteborg där det pågår en totalre-

novering av den gamla byggnaden.

Mitt i rummet står en cirkelsåg. Christer drar igång sågen den för att visa Conny hur mycket damm det blir, trots att det sitter en dammsugare kopplat till maskinen. Så fort Christer kör maskinen visar det sig att insuget inte gör stor skillnad och i stället yr dammet runt i rummet där det inte finns någon bra ventileringslösning.

Conny Jervhäll konstaterar att här behövs det minst en dammfälla, helst två. Att ha på sig en vit engångs-andningsmask som en kollega till Christer har, ger tyvärr inte mycket effekt då den inte sluter tätt. I stället krävs en ordentlig halvmask för att hindra att damm och andra farliga partiklar kommer in i andningsorganen.

- Man ska aldrig säga något utan mask, säger Conny Jervhäll.

A man with a full beard and a dark cap is sitting in a wheelchair in a kitchen. He is wearing a grey hoodie and blue jeans. The kitchen has red cabinets and a wooden floor. A wooden chair is visible to the right.

Clas Bertilsson

Ålder: 30 år

Yrke: Kalkylator och kvalitetsansvarig på Borås rörinstallationer

Aktuell: Tävlade i Paralympics med svenska rugbylandslaget

Bor: I Svenljunga

Mål: Ta en plats i EM-truppen nästa år

Rugbysatsningen tog Claes till RIO

En dykolycka gjorde rörläggaren **Claes Bertilsson** förlamad. Men han bestämde sig för att inte låta olyckan knäcka honom. I år kom han med i svenska rugbylandslaget och fick tävla i Paralympics i Rio.

- Antingen kan man gräva ner sig eller så får man försöka fortsätta leva och jag har ju rätt många år kvar, säger Claes Bertilsson när vi träffas på hans jobb i Borås.

Han beskriver sig själv som enveten - en egenskap som hjälpt honom att komma tillbaka efter den olycka som förändrade hans liv.

Det var sommaren 2008 när han dök ner i grunt vatten och bröt nacken.

- Allt gick av, konstaterar han.

Olyckan har lämnat honom förlamad från bröstkorgen och nedåt och han har dessutom kraftigt begränsat rörligheten i högerarmen. Claes sitter i rullstol och behöver assistans i stort sett dygnets alla vakna timmar.

Ändå har han kunnat fortsätta jobba kvar hos sin arbetsgivare Borås rörinstallationer och i år gick dessutom en dröm äntligen i uppfyllelse - han tog sig in i svenska rugbytruppen i Paralympics.

- Jag var sugen redan till London

2012, men det var väl lite tidigt, säger Claes som hållit på med rullstolsrugby sedan 2009.

Rullstolsrugby är en tuff, snabb sport med många tacklingar, där spelarna ofta välter omkull i hög fart. Claes kom i kontakt med sporten redan när han låg på Sahlgrenska efter olyckan. Han

var med på en uppvisning där olika handikappidrotter presenteras och han kände direkt att rugbyn var något för honom.

- Det var tacklingarna och smällarna och att det är en lagsport. Jag spelade fotboll innan och vill ha gemenskapen och att pusha sig själv för laget. Individuell sport är inget för mig. ▶▶

Foto: Privat

Kontorsarbetare. Efter olyckan började Claes jobba inne på kontoret på Borås rörinstallationer i stället. "Jag hade aldrig kunnat föreställa mig att jag skulle hålla på med pappersarbete". Men han trivs och är glad över att kunna fortsätta jobba trots olyckan.

När olyckan inträffade var Claes nästan klar med sin lärlingsperiod som rörläggare. Eftersom hans rörlighet är så nedsatt går det inte längre att jobba med den fysiska delen av rörläggargarbetet. Så numera jobbar han på den administrativa sidan med bland annat kalkyleringar och dokumentation.

- Jag hade aldrig kunnat föreställa mig att jag skulle sitta på kontor och hålla på med pappersarbete, säger han och skrattar.

Men han trivs och dessutom får han använda sina kunskaper som vvs:are, fast på ett litet annat sätt.

Claes Bertilsson är med i Göteborgs rullstolsrugbylag som tränar ihop en gång i veckan. Dessutom kör han en del träning på egen hand, bland annat i kulvertarna på Borås sjukhus.

- Det är bra, jämnt underlag där, säger han och ler.

För att få spela rullstolsrugby måste

spelaren ha nedsatt funktion i tre utskjutande kroppsdelar, varav minst en arm. Sporten utövas i runt 25 länder och Sverige är rankad som sexa i världen. Kanada och Australien är de som brukar hamna i topp och överlag är det engelskspråkiga länder med en lång rugbytradition som hävdar sig bäst i

rullstolsrugby. I Sverige, där hela serien endast består av fyra lag, är förutsättningarna betydligt sämre.

Eftersom det är så få aktiva i Sverige är det inte alltid lätt att få ihop tillräckligt med motstånd för att kunna utvecklas till den nivå som krävs för att kunna hävda sig mot topplagen i världen.

Sett ur det perspektivet har det svenska landslaget lyckats riktigt bra. Men svenskarna hamnade i en tuff grupp, med flerfaldiga mästarna USA och Japan som tagit brons i flera mästerskap.

Det slutade med förlust mot USA och Japan och vinst mot Frankrike. För Claes Bertilsson blev speltiden totalt bara tre minuter under Paralympics. Men han tycker ändå att upplevelsen var otroligt givande och nu är målet att behålla sin plats i landslaget.

- Jag behöver framförallt få mer matchrutin, lära mig agera rätt i varje situation, för rugby är en väldigt taktisk sport.

Hänt i Byggnads Väst

21 september. Byggnads Väst träffar byggare på Blomsters bygg i Kungshamn och ger avtals- och försäkringsinformation.

6 oktober. Vi träffar vår förtroendevalda Maik Rethmeier, som är kollektivanställd på Johns Bygg & Fasad.

22 september. Snickaren Johan träffar Byggnads Västs ombudsman Janne Nyqvist.

27 oktober. Vi träffar betonghålltagaren Kimmo Pikkukangas som tycker medlemsskap i Byggnads är självklart.

9 september. Hansson&Söners arbetsplats, som bygger bostadsrätterna Södergården i Uddevalla, får facklig information på rasten.

28 oktober. 19 polska byggare går Påfarten på polska i Göteborg och får bra koll på facket, lagar, avtal och mycket annat!

19 augusti. Påfarten lärling arrangeras i Göteborg.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till johanna.lundstrom@byggnads.se så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb). När du skickar din bild till Byggvästen ger du samtidigt ditt tillstånd till publiceringar i Byggnads olika medier.

Gick från tennis till kakelsättning. Efter att satsat hårt på tennisen och sen tröttnat valde Rebecca Nielsen att sadla om till plattsättare. Men hon har inte släppt idrotten helt, nu spelar hon i stället speedminton som är en blandning av badminton, squash och tennis.

Rebecca tog lärlingsvägen för att bli plattsättare

Det finns många vägar in i branschen för den som vill jobba inom bygg. Rebecca Nielsen blev plattsättare via en vuxenlärlingsutbildning.

Vi befinner oss i ett litet och smalt badrum som ska helrenoveras efter en fuktskada. Här samsas just nu plattsättaren Rebecca Nielsen med en rörläggare som fixar till rören samtidigt som hon förbereder väggarna för kakling. Att jobba ihop med vvs:are och elektriker på små ytor har sina särskilda utmaningar.

– Det blir nästan så vi klättrar på varandra ibland och då gäller det att kunna pussla och organisera sig bra, säger hon och ler.

Annars blir det ganska mycket ett ensamjobb. Rebecca jobbar i första hand med att kakla hemma hos folk och då har man sällan någon kollega.

– Det blir mycket att jag lyssnar på musik, säger hon.

Men annars är det inte enahanda, snarare tvärtom hon.

– Det är olika miljöer hela tiden, jag är sällan på samma ställe särskilt länge.

Men att spendera dagarna med att sätta kakel var ingenting. Rebecca drömde om som barn. I stället var det tennisen som var den stora passionen och det hon satsade på som ung.

Hon gick på idrottsgymnasium med tennis som inriktning, men att leva med

tennisen så intensivt visade sig inte vara en hållbar livsstil i längden.

– Jag tröttnade till slut. Träning två gånger om dagen, det blev för mycket.

Så efter gymnasiet visste hon inte riktigt vad hon skulle göra med livet. Det enda hon visste att var att hon ville arbeta med något fysiskt, där jobbet gav konkreta resultat.

Valet föll på en vuxenutbildning som plattsättare och som 22-åring började hon utbilda sig. Nu har hon jobbat som plattsättare i 4,5 år, är anställd på Interkakel i Partille och trivs väldigt bra.

– Man får jobba med händerna och göra något från grunden där det blir ett väldigt tydligt resultat.

Rebecca om plattsättarjobbet

”Att få jobba med händerna och skapa något som ger resultat”

”Det kan bli enformigt när man gör för mycket av samma, som att kakla en hel vägg med vita 15X15-plattor”

Flera vägar till byggjobbet

Gymnasieutbildning (treårigt byggprogram)

Vanligaste vägen in till byggbranschen är att gå ett gymnasieprogram med inriktning mot byggbranschen, exempelvis bygg- och anläggning eller vvs-programmet. För att få yrkesbevis krävs att man genomför en lärlingsanställning efter gymnasiet.

Vuxenutbildning (vuxenlärling)

Kortare än gymnasieutbildning, där praktik ute på arbetsplatser varvas med teori. Efter utbildningen inleds en lärlingsanställning för att få yrkesbevis.

Distansutbildning (traditionell lärling)

För de som anställs som lärling på ett företag utan att först ha gått en byggtutbildning. Lärlingsutbildning på företag ska alltid kompletteras med teoretisk utbildning, som går att läsa på distans.

Validering

Validering används för att bedöma kompetensen hos yrkesarbetare som saknar formell utbildning, men som har lång yrkeserfarenhet. Detta är en vanlig modell för byggnadsarbetare som kommer från andra länder och saknar svenska yrkesbevis. Validering får bara göras av godkända validerare och görs vanligtvis på skolor med byggprogram.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Svaga drabbas av nya regler

Om du som sjukskriven efter den 1 november behöver förlänga din sjukskrivning kommer detta att utredas av Försäkringskassan. Under utredningstiden kan sjukpenningen helt utebli, om handläggaren bedömer det som osannolikt att du har rätt till sjukpenning. Dessa utredningar är dessutom väldigt långa, vilket Justitieombudsmannen ofta påpekat.

Det spelar ingen roll om du blivit felaktigt behandlad av sjukvården eller om arbetsgivaren vägrat ge dig rehabilitering. För Försäkringskassan har av nuvarande regering fått i uppdrag att begränsa sjuktalet.

Nuvarande regering har också gett Socialstyrelsen i uppdrag att se över sjukskrivningstiderna för de som drabbas av psykisk ohälsa. Myndigheten har låtit experter granska 17 olika diagnoser vid psykisk ohälsa och inte helt överraskande så rekommenderas sjukskrivning inte som förstahandsalternativ.

Dessa nya rekommendationer börjar gälla i mitten av januari 2017. Så om förhållandena på arbetsplatsen är sådana att de utlöser en utmattningsdepression, så bör individen, för hälsans skull återgå till arbetsplatsen enligt de nya direktiven.

Dessa två försämringar går i linje med regeringens beslut att dra in assistanstimmar för samhällets mest utsatta och försvarslösa individer, stöd som kan vara direkt livsavgörande.

Jag som i min enfald trodde på förändringar till det bättre efter valet i september 2014.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här. Samtliga mätningar finns bakom

medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. För frågor om statistik och prestationslön kontakta: **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 aug 2016– 31 okt 2016

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	GH Olofsson Bygg & Entreprenad	Våglängdsgatan badrum	1 969	289,57	Result.
2	Asplunds Bygg i Falköping	Bissgårdens Förskola	1 646	268,28	Ackord
3	Göteborgs Fasadputs	Betlehems kyrkan	1 930	249,85	Ackord
4	Calles Byggnads i Skövde	Axevalla Travbana Totohallar	740	242,53	Ackord
5	Asplunds Bygg i Falköping	Ulriksberg 5	574	238,60	Ackord
6	Tommy Byggare	Hagens sjukhem takbyte	1 097	238,49	Result.
7	Majvik Bygg	Puketorp hus P1, P2 och P3	4 484	237,07	Ackord
8	Majvik Bygg	Diverse	172	237,07	Ackord
9	Majvik Bygg	Äventyret skola	639	235,30	Ackord
10	Hökerum Bygg	Norra Stranden 2	2 572	234,06	Ackord
11	Rydler's Bygg	Takbyte Brf Smeden/Brf Muraren	900	233,53	Result.
12	Hansson & Söner Entreprenad	Bonum Södergården nyb lgh	4 966	232,81	Ackord
13	Calles Byggnads i Skövde	PLS Kv Kopparen 1	2 143	232,25	Ackord
14	A Olsson Grund & Betong	Tusenfotingen	752	232,12	Result.
15	NCC	Olidebron Trollhättan	1 174	228,85	Result.

* TBMA-Trä Betong Mur Anläggs

Prestationslönestatistik övr. yrk. 1 aug 2016– 31 okt 2016

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
Golv	Sandå Sverige	30115198 Linehedsvägen	6	366,80	Ackord
Golv	Sandå Sverige	A-ringen 123-304 v1632/	9	350,39	Ackord
Golv	Sandå Sverige	Hyltevägen 14J 30115014	8	338,21	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 3	14	249,08	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 3	12	240,27	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 11	59	227,55	Ackord
VVS	AB Borås Rörinstallationer	Våglängdsgatan 67-73	980	292,59	Ackord
VVS	Bravida Sverige	Endrärkten 54700386001	2 368	230,64	Ackord
VVS	Assemblin VS	Vaccum Pm2 och Pm6	1 368	203,25	Ackord

Kort och gott

Gör din röst hörd som ung byggare!

Är du under 30 år och vill vara med och påverka din arbetsmiljö och samtidigt ha roligt? Då är Unga Byggare något för dig.

Vi engagerar oss i allt från ungas situation ute på arbetsplatserna till att kampanja för kortare arbetstid för att få mer tid att leva.

Vill du veta mer om Unga Byggare Västs verksamhet kan du kontakta:

Marcus Johansson (ordförande i regionala ungdomskommittén)
0734-404141
hockey_markus@hotmail.com

Emma Gustavsson
(sekreterare i regionala ungdomskommittén)
070-0068672
emma.gustavsson@live.se

[facebook.com/ungabyggarevast](https://www.facebook.com/ungabyggarevast)

Ny kampanj: Vi är händerna som bygger Sverige

Vi är hårt arbetande byggnadsarbetare som sliter i ur och skur för att bygga vårt samhälle. För att du och jag ska kunna ta oss till jobbet och för att vi ska ha ett någonstans att komma hem till.

Vår nya kampanj är en hyllning till dessa mäktiga konstruktioner av sten och stål. Skapade av skickliga yrkes-

människor som gör skillnad.

Kampanjen har en slogan "Vi är händerna som bygger Sverige" där vi stolt visar upp händer på våra medlemmar och berättar om vad de har varit med och byggt.

Händerna speglar en mångfald av män och kvinnor, unga och gamla, alla med historier från deras yrkesliv.

Att bygga Sverige kräver hårt arbete.

Vi kommer att ta vår del av ansvaret.

För gamla och nya svenskar.

För friska och sjuka, för sorg och kärlek. För alla.

Vi är händerna som bygger Sverige.

Byggvästen rättar

I Byggvästen nr 3 2016 råkade vi sätta fel efternamn på Bertil som blev intervjuad om hur det är att jobba efter 65. Bertil heter Augustsson i efternamn och inget annat. Vi beklagar felet!

Besök på tunnelbanebygge. Mycket av det arbete som görs med maskiner i Sverige, görs med handkraft i stället i Rumänien.

Snittlönen för byggare i Rumänien: 3 000 kronor

I Rumänien får facket inte förhandla om bättre villkor eller komma in på arbetsplatsen.

– Det är en påminnelse om hur lätt det kan ryckas ifrån oss, säger Byggnads Västs Jesper Carlsson, som träffat byggare i Rumänien.

I oktober åkte Byggnads Västs avtalsansvariga Jesper Carlsson till Rumänien tillsammans med representanter från andra fackförbund i Sverige och Danmark. Syftet med resan var att lära sig mer om fackets och arbetarnas villkor.

Det blev en omtumlande resa och en påminnelse om att de rättigheter vi arbetare har i Sverige inte går att ta för givet.

I Rumänien är facket förhindrade från att förhandla och den lagstadgade lägsta lönen är ynka 250 Euro i månaden, vilket motsvarar cirka 2 500 svenska kronor. För byggnadsarbetare är snittlönen 300 Euro.

Bli man av med jobbet blir det bara a-kassa i 90 dagar och ersättningen är bara mellan 30 och 40 procent av lägsta lönen i Rumänien.

Facket får inte heller göra arbetsplatsbesök eftersom arbetsgivarna sagt nej. De stora byggföretagen vill inte heller bli medlemmar i rumänska byggindustriorganisationen (motsvarande Sveriges Byggindustrier) och kan därmed undvika branschavtalen och bara tillämpa lagstiftad lägsta lön. Det är till exempel så svenska byggjätten Skanska gör i sin rumänska byggverksamhet.

Eftersom facket inte har tillträde till arbetsplatserna bedrivs den uppsökande verksamheten på ett väldigt annorlunda sätt jämfört med Sverige. Det kan

bestå av fri mat vid soppkök eller besök där arbetarna tillbringar sin fritid, som till exempel barer eller att man följer med dem från grinden på arbetsplatsen till kollektivtrafiken och informerar om facket under promenaden.

- Ibland fortsätter till och med samtalen på bussen och spårvagnen. Vi kan verkligen tala om fackliga hjältar i Rumänien, säger Jesper Carlsson

Under resan fick gruppen från Skandinavien även besöka en utbyggnad av tunnelbanan.

- Mycket av det arbete som vi gör med maskiner i Sverige, görs med handkraft i stället.

Jesper Carlsson berättar också att byggställningar används sparsamt till förmån för andra kreativa lösningar.

- Exempelvis band man fast plank

med ståltråd som i sin tur hängde i stålkonstruktionen som byggdes. Och då var detta ändå på en förhållandevis ordnad arbetsplats, där de säkert städade bort det värsta innan vårt besök.

När man ser under vilka villkor rumänska byggare arbetar under i sitt hemland är det lätt att förstå varför så många söker sig till andra länder.

- Det blir en dominoeffekt, där det alltid finns någon som är billigare att anlita. Det blir samma i Rumänien där det plockas in arbetare från ännu fattigare länder som Uzbekistan, ja till och med från Kina.

Fattigdomen gör också att byggarbetarna accepterar att arbeta under fruktansvärda villkor och med usla löner. Något som oseriösa arbetsgivare runt

om i Europa är snabba att utnyttja.

- Det här visar varför den fackliga kampen alltid är lika viktig, säger Jesper Carlsson

KRÖNIKA

Mer krävs för att stoppa fusk

Då var det åter dags att kavla upp ärmarna inför kommande avtalsrörelse 2017. Det känns som den förra precis avslutats, när det är dags för nästa.

Vad Byggnads kommer att lägga fram som avtalskrav 2017 är i skrivande stund okänt, men Byggnads har ställt sig positiva till LO-samordningens 2,8 procent i lönelöft.

LO-förbunden vill dessutom se en låglönesatsning som motsvarar 672 kronor per månad för de som tjänar under 24 000 kronor. Det innebär att det i den totala lönepotten tillförs mer pengar än vad det hade gjorts om man bara räknade på 2,8 procent.

Finns det andra saker som är viktiga för oss, och som inte är kopplat till kronor och ören?

Fokuserar vi på rätt frågor för våra medlemmar i byggbranschen?

De senaste avtalsrörelserna har inneburit att Byggnads just gjort så och lagt tryck på andra frågor, och då tänker jag

närmast på regelverket kring huvudentreprenörsansvaret och överläggning i arbetsmiljöfrågor (bilaga A3 3.4).

Men även möjligheten att lämna ut mandat till förtroendemän att förhandla i olika frågor.

” Vi kanske ska titta på våra nordiska grannar?

Frågan är om det räcker? Såsom flera av arbetsplatserna ser ut idag så tror jag inte det. Arbetsplatserna splittras upp i allt fler underentreprenörer och i slutändan finns personer som inte får de löner och villkor som utlovats genom till exempel de löneöverenskommelser som vi träffar med dessa företag.

Vi kanske ska titta på våra nordiska grannar, Norge och Danmark?

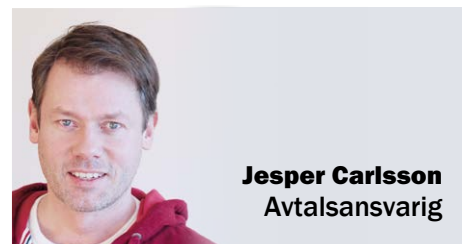
I Norge har man begränsat antalet

underentreprenörer som får användas, så att dessa kedjor med företag inte kan bli hur långa som helst, vilket de faktiskt kan bli i Sverige.

I Danmark finns ett regelverk som innebär att företagen ska klargöra vilka villkor som deras anställda har inom 48 timmar från det att facket har påtalat missförhållanden.

Då låter man den som har ansvaret, det vill säga arbetsgivaren, göra jobbet istället för att vi i facket ska göra allt grovjobb. Det är ju trots allt deras anställda som det gäller.

Så vad vill vi åstadkomma i avtalsrörelsen?

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Välkommen på medlemsmöte

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (klicka Medlem/Medlemskretsar). Eller ring närmaste Byggnadskontor (se sidan 2).

Bengtsfors/Ed

19 januari. Kl. 16.30
Restaurang Tjuren, Ed

Fyrbodalen

26 januari. Kl. 18.00
Årsmöte
Byggnads Västs lokaler,
Swedenborg Center, Trollhättan

Göteborg

25 januari. Kl. 17:00, fika kl. 16:30
Byggnads Väst, v. 4,
Olof Palmes plats 1, Göteborg

Halland

25 januari. Kl. 18:00
Fackens Hus, Halmstad

Hylte

27 januari. Kl. 19.00
Mammas Mat, Landedryd
Anmälan senast 22/1 på
070-9124903 el. 0371-60004

Lidköping

19 januari. Kl. 18:30
Läktarsalen, Lidköpings Folkets hus

Sjuhärad

26 januari. Kl. 18.00
Plats: Arbetarrörelsens Hus, Borås
Adressen är Norrby Tvärgata 3

Skaraborg

26 januari. Kl. 17.30
Stadshotellet, Skara

Stenungsund

23 januari. Kl. 17.30, fika kl. 16.30
Stenungsund kommunhus

Uddevalle

26 januari. Kl. 18.00
Byggnads lokaler
Lotcen, Kungsgatan 30

Vara

23 januari. Kl. 18.00
Rosa huset, Sveagatan 12, Vara

Vänersborg

24 januari. Kl. 18.30
Nygatan i Vänersborg

PRO Byggnads våren 2017

Våra pensionärer i Göteborgsområdet, PRO Byggnads, anordnar flera träffar varje termin. Kaffe och smörgås bjuds på vid varje träff.

Alla möten hålls i Byggnads lokal.
Heurlins Plats 9, vån 2
[baksidan Folkets Hus], Göteborg

18 januari
Kl. 11:00

15 februari
Kl. 11:00

15 mars
Kl. 11:00

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se/blimedlem

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnads.se. Logga in på medlemsidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgåtan

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svara senast 11 januari 2017 till johanna.lundstrom@byggnads.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Rätt svar i förra nummeret var rörvaskare eller rörkap. Vinnare blev Thomas Niklasson.